

Kaavoituksen toimenpiteitä

Satu Reisko, DigiFinland Oy

Mikä muuttuu päivä 29.11.2023

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

- Mikä muuttuu
- Merkittävimmät vaikutukset
- Kuntien toimenpiteitä esimerkkikunnittain
- Kysymyksiä ja vastauksia

Mikä muuttuu kaavoituksessa?

- Kaavat laaditaan valtakunnallisessa yhteentoimivassa tietomallimuodossa
- Kaavamääräyskokoelma uudistuu
- Kaava-aineistoa toimitetaan kaavoitusprosessin eri vaiheissa valtakunnalliseen tietojärjestelmään joko suoraan kunnan omasta järjestelmästä tai tallennuskäyttöliittymällä
- Järjestelmät ja ohjelmistot päivitetään tai uusitaan tarpeen mukaan
- Palvelusopimukset uusitaan tarpeen mukaan
- Kuntajärjestelmien ja Ryhti-tietojärjestelmän välisessä tiedonsiirrossa käytetään Digi- ja väestötietoviraston Suomi.fi-palveluväylää
- Pysyvä kaavatunnus haetaan valtakunnallisesta tietojärjestelmästä
- Tilastotiedot saadaan suoraan tietomallista (edellyttää voimassa olevien kaavojen tilastotietojen yhdistämistä paikkatietoon)

Työntekijä & työnjohto

- Työntekijät voivat hyödyntää keskitetympää, laadukkaampaa ja kattavampaa tietoa
- Tiedon toimittaminen helpottuu ja nopeutuu, koska jatkossa tietoa toimitetaan yhteen kansalliseen järjestelmään
- Suunnittelu helpottuu, kun tietoa saatavilla myös muista kunnista
- Työ tehostuu pitkällä aikavälillä, vaikka uusien toimintatapojen, ohjelmistojen tai ohjelmien opettelu vie aluksi aikaa
- Tietomallipohjainen kaavoitus vaati huolellisempaa kaavojen teknistä tuottamista
- Kaavojen laatiminen tietomallimuodossa tarkoittaa merkittävää ajattelu- ja toimintatapojen muutosta

Kuntaorganisaatio

- Digitaalisessa järjestelmässä tiedot ovat turvallisemmin tallessa kuin paperiarkistossa.
- Kun kaikki tieto on saatavilla keskitetystä järjestelmästä, tietoa ei tarvitse toimittaa usealle eri viranomaiselle
- Tiedonhankinnan kustannukset vähenevät, kun tieto löytyy yhdestä järjestelmästä.
- Yhdestä järjestelmästä löytyvä tieto helpottaa kuntien välistä yhteistyötä ja vähentää tarvetta vastailta tietokyselyihin.
- Kuntien voimassa olevat sopimukset esim. ohjelmistoyrittäjien tai kaavoituksen konsulttien kanssa vaativat päivityksiä.
- Pitkällä aikavälillä kustannukset laskevat (?), vaikka alussa uudet toimintatavat aiheuttavat kustannuksia.

Kuntapäätäjät

- Päätäjien on helpompi löytää yksityiskohtaisempaa tietoa.
- Tietomallipohjainen tieto mahdollistaa esitettävän aineiston havainnollistamisen.
- Päätöksentekoa tukee laadukkaampi tutkittu tieto.
- Yhteentoimiva ja keskitetty tieto auttaa analysoimaan ympäristöä monipuolisemmin ja tekemään pidempikantoisia päätöksiä.
- Viranomaisten sisäiset prosessit tehostuvat, jolloin tiedonhankinnan ja tiedon toimittamisen kustannukset vähenevät. Tämä näkyy päätöksenteossa.

Kuntalainen

- Kiinteistönomistajan on helpompi vertailla eri viranomistajien tietoja.
- Kansalaisen tiedonhankinta helpottuu. Rakennuksen ydintiedot ovat omistajalle helpommin saatavilla, mikä lisää suunnittelun avoimutta ja läpinäkyvyyttä.
- Rakennusten elinkaaren aikana tehtävien korjausten suunnittelu helpottuu
- Rakennuksen parempi tietoperusta tukee sen säännöllistä huoltoa ja ylläpitoa
- Perustietoa ei tarvitse tuottaa uudelleen, koska historiatieto on saatavilla.
- Pelastustyö nopeutuu ja turvallisuus lisääntyy.

Kuntien toimenpiteet esimerkkikunnittain

- Kunta laatii kaavat ja ylläpitää paikkatieto- ja/tai karttapalvelua
- Kunta laatii ja ostaa kaavoja sekä ylläpitää paikkatieto- ja/tai karttapalvelua
- Kunta ostaa kaavoja sekä paikkatieto- ja/tai karttapalvelun
- Kunta ostaa kaavoja (ei paikkatieto- ja/tai karttapalveluja)

Kunta laatii kaavat ja ylläpitää paikkatieto- ja/tai karttapalvelua

- Hankintaan ohjelmapäivityksiä tai uusia ohjelmia, varataan resursseja muutokseen
- Osallistutaan hankintakoulutukseen
- Tarkistetaan tarvittaessa hallintosääntö ja tiedonohjaussuunnitelma

- Opetellaan tietomallimuotoisen kaavan laatimista
- Otetaan käyttöön uudet kaavamääräykset
- Opetellaan uusia ohjelmaominaisuuksia tai uusia ohjelmia

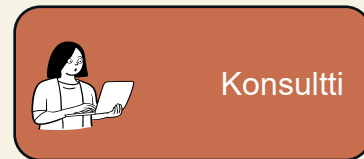
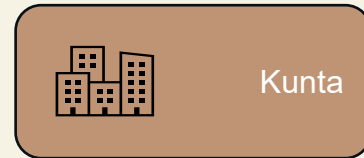

- Muutetaan järjestelmiä, joissa kaavatietoja tallennetaan
- Otetaan Palveluväylä käyttöön

- Ratkaistaan miten tieto siirretään Ryhtiin
- Opetellaan käyttämään Ryhtiä ja siellä olevaa tietoa

Kunta laatii ja ostaa kaavoja sekä ylläpitää paikkatieto- ja/tai karttapalvelua

- Hankintaan ohjelmapäivityksiä tai uusia ohjelmia, varataan resursseja muutokseen
- Osallistutaan hankintakoulutukseen
- Tarkistetaan hallintosäntö ja tiedonohjaussuunnitelma

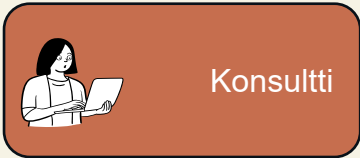
- Opetellaan tietomallimuotoisen kaavan laatimista
- Otetaan käyttöön uudet kaavamääräykset
- Opetellaan uusia ohjelmaominaisuuksia tai uusia ohjelmia

- Muutetaan palvelusopimuksia

- Muutetaan järjestelmiä, joissa kaavatietoja tallennetaan
- Otetaan Palveluväylä käyttöön

- Ratkaistaan miten tieto siirretään Ryhtiin
- Opetellaan käyttämään Ryhtiä ja siellä olevaa tietoa

Kunta ostaa kaavoja sekä paikkatieto- ja/tai karttapalvelun

- Hankintaan ohjelmapäivityksiä tai uusia ohjelmia, varataan resursseja muutokseen
- Osallistutaan hankintakoulutukseen
- Tarkistetaan hallintosääntö ja tiedonohjaussuunnitelma

- Muutetaan palvelusopimuksia

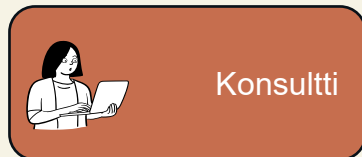
- Muutetaan ulkoisia tietojärjestelmiä koskevia palvelusopimuksia

- Ratkaistaan miten tieto siirretään Ryhtiin
- Opetellaan käyttämään Ryhtiä ja siellä olevaa tietoa

Kunta ostaa kaavoja (ei paikkatieto- tai karttapalvelua)

- Osallistutaan hankintakoulutukseen
- Tarkistetaan hallintosääntö ja tiedonohjaussuunnitelma

- Muutetaan palvelusopimuksia

- Ratkaistaan miten tieto siirretään Ryhtiin
- Opetellaan käyttämään Ryhtiä ja siellä olevaa tietoa

Muokattava esimerkkiaikataulu

Aikataulua on muokattava vastaamaan kunnan aikatauluja.

Esimerkki miten edetä kunnassa

Valitaan koordinaattori

- Kunta valitsee henkilön, joka koordinoi toimenpiteitä kunnassa

Kootaan työryhmä

- Koordinaattori kokoaa tarvittaessa työryhmän, jossa on edustettuna ne toimialat, yksiköt ja työntekijät, joita toimenpiteet koskevat (kaavoitus, rakennusvalvonta, tietohallinto, paikkatiedot jne.)

Tutustutaan toimenpideohjelmaan,
hahmotetaan toimenpiteet

- Koordinaattori tai työryhmä tutustuu Ryhti-muutostuen toimenpideohjelmaan ja hahmottaa sen avulla toimenpiteet, jotka ovat tarpeellisia kunnassa

Laaditaan suunnitelma

- Koordinaattori tai työryhmä laatii suunnitelman toimenpiteistä ja niiden aikataulusta sekä toimenpiteisiin tarvittavista resursseista

Hyväksytään suunnitelma

- Suunnitelma hyväksytään kunnan hallintosäännön mukaisesti toimielimessä tai virkamiestyönä

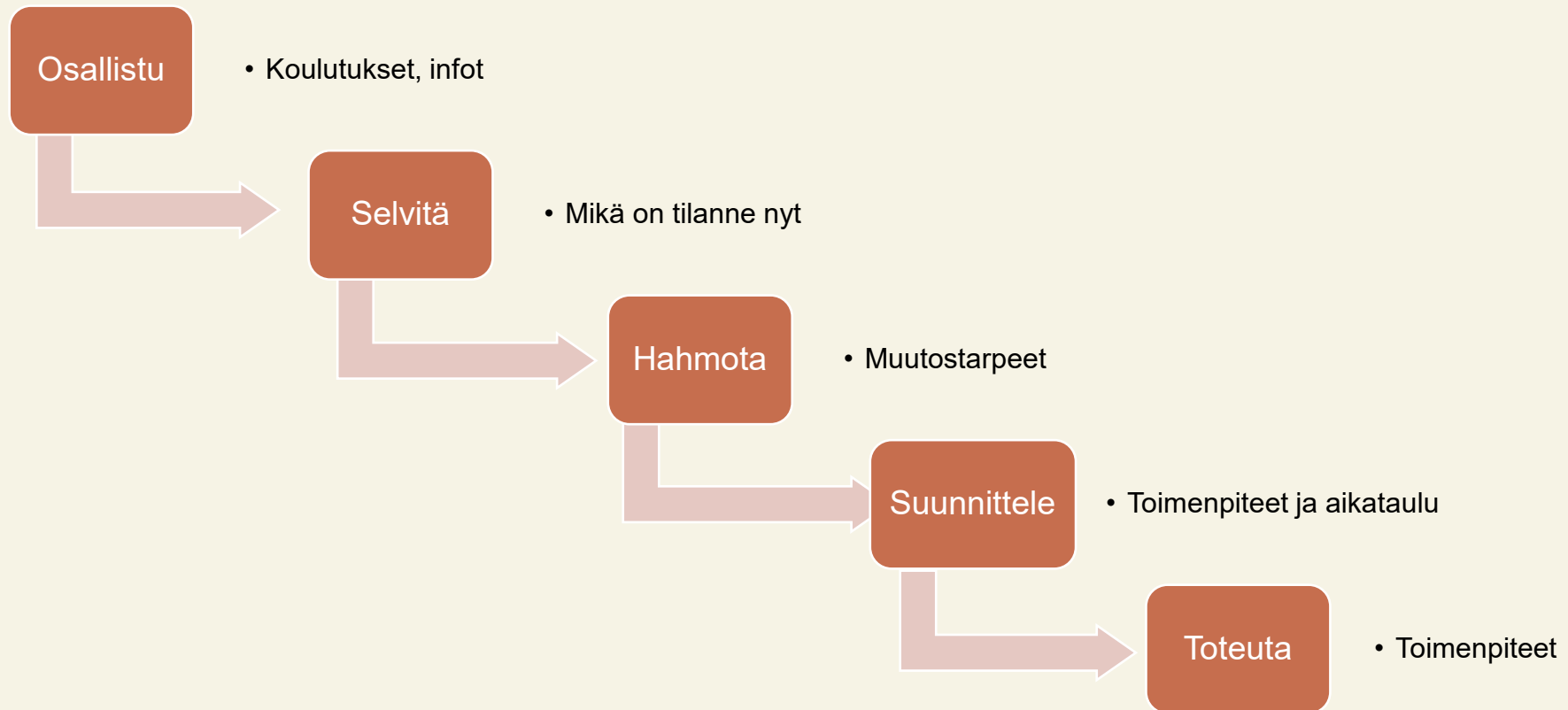
Tiedotetaan muutoksesta ja
toimenpiteistä

- Muutoksesta ja toimenpiteistä tiedotetaan tarpeen mukaan luottamushenkilöille ja muulle kuntaorganisaatiolle

Toteutetaan toimenpiteet

- Kunta toteuttaa toimenpiteet suunnitelman mukaisesti

Yhteenvedo toimenpiteistä

Kysymyksiä ja vastauksia

Korvaako Ryhti-tietojärjestelmä kunnan käytössä olevat järjestelmät?

- Ryhti-tietojärjestelmä ei pääsääntöisesti korvaa kuntien järjestelmiä
- Ryhti-tietojärjestelmä ei ole suunnitteluohjelma
- Kunta voi itse ratkaista, julkaiseeko tietoa Ryhti-järjestelmän lisäksi omassa karttapalvelussa
- Useinmiten kunnan tietojärjestelmässä on muitakin tietoa kuin mitä Ryhtiin toimitetaan

Näin ennen siirtymää

Kunnan
suunnittelu-
ohjelmisto

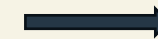

Kunnan paikkatieto-
ja/tai karttapalvelu

Näin siirtymän jälkeen

Kunnan
suunnittelu-
ohjelmisto

Kunnan paikkatieto-
ja/tai karttapalvelu

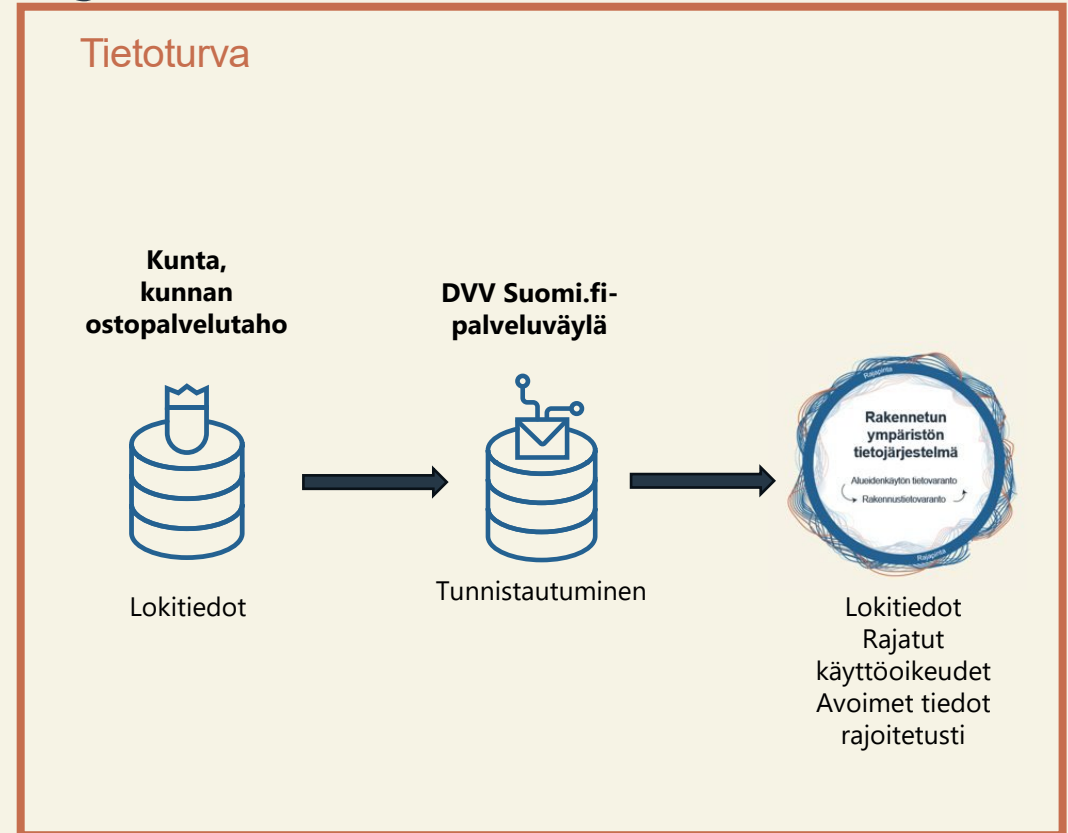
Milloin kunta siirtyy toimittamaan tietoa Ryhtiin?

- Kunnat siirtyvät tuottamaan tietomallimuotoista kaavaa ja toimittamaan tietoa Ryhti-tietojärjestelmään siirtymäajan puitteissa
- Siirtymäsäännös: ”Kunta ja maakunnan liitto voivat kuitenkin yksittäisen kaavan tai tonttijaon laatimisen osalta soveltaa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä vuoden 2028 loppuun.”
- Vuoden 2029 alusta tiedot on toimitettava kansallisesti yhteentoimivassa muodossa Ryhtiin

Miten tietoturva toteutuu tietojärjestelmässä?

- Määrittelyvaiheessa YM:n tilaama digitaalisen turvallisuuden selvitys
- Toteutuksessa mukana tietoturva-asiantuntija
- Tiedon luokittelussa mukana valtion viranomaisia ja aktiivisia kuntia, viimeistellään kun tietomallit on hyväksytyt
- Tietojärjestelmä toteutetaan niin, että se täyttää Katakri-auditoinnin kriteerit, huomioidaan myös uudemman Julkri-kriteeristön vaatimuksia
- Tietojärjestelmään kirjautuminen edellyttää vahvaa tunnistautumista, käyttöoikeudet luonnollisille henkilöille
- Kävijöistä jää lokitiedot, järjestelmä hälyttää poikkeavasta käytöstä
- Käyttöoikeudet ovat rajattuja, pääsy vain käyttäjälle oleelliseen tietoon
- Avoimesti saatavilla ei salassa pidettävää ja turvaluokiteltua tietoa

Miten meillä meni – vastaa kyselyyn

<https://survey.tcdcon.com/answer/?id=762DB3035956450D8D081AA8F34A2E83>

www.tinyurl.com/4w7ejc2e

Lisätietoa saat:

ryhti.syke.fi

ryhtimuutostuki@digifinland.fi

ym.fi/ryhti
ryhti@gov.fi

ym.fi/yhteentoimivuus
yhteentoimivuus@gov.fi

Tilaa uutiskirje: ym.fi/ryhti

Ympäristöministeriö | Aleksanterinkatu 7, Helsinki
PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi